

KiVa: Hoe je pesten voorkomt... en samen aanpakt als het toch gebeurt!

Peter te Riele
15 maart 2014
Minkema College, Woerden

1

Peter te Riele
peterteriele@hotmail.com
www.eigenwijsinonderwijs.blogspot.nl
www.advieshulpactie.nl

 @peterteriele

www.kivaschool.nl

@kivaschool

Programma

- Welkom en introductie
- Programma + doelen
- Startoefening
 - Samenwerken
 - Tweegesprek
- Pesten
 - Pesten & plagen
 - Definiëring
- KiVa op een presenteerblaadje
- KiVa: onderzoeken en ondergaan
- Tips in het VO: mogelijkheden voor een KiVa-aanpak
- Terugblik
- Afronding

3

Meisje (12) pleegt zelfmoord na jarenlange pesterijen

Een twaalfjarig meisje uit het Brabantse Maarheeze heeft donderdagmiddag een einde aan haar leven gemaakt. Het meisje zou slachtoffer zijn van pesters die het jarenlang op haar hadden voorzien, dat meldt de Telegraaf.

Simone Brekelmans sprong donderdagmiddag voor de trein bij Maarheeze

Een buurtbewoner laat aan Omroep Brabant weten dat het meisje al op de lagere school werd gepest. Volgens de vrouw zou ze het pesten niet langer hebben kunnen verdragen. Ze sprong gisteren voor een trein. Na de tragische dood van Tim Ribberink en Fleur Bloemen in 2012 hoopten veel mensen dat pesters zich zouden gaan realiseren wat ze een ander aandoen. Helaas is die boodschap schijnbaar nog niet bij iedereen aangekomen. Op de school waar het meisje op zat is een apart lokaal ingericht waar andere leerlingen het meisje kunnen herdenken. Ook worden de leerlingen ondersteund in de rouwverwerking.

4

5

 <http://www.youtube.com/watch?v=eUy2ZWoStr0>

Pesten doe je nooit alleen

Pesters hebben assistentie nodig. En publiek. Pesten is geen solo, maar een groepsdrama.

En dus kun je pesten alleen echt aanpakken als je het samen doet!

7

 Doelen

- Kennismaken, groepsvorming, samenwerken
- Aanvoelen wat we onder pesten (kunnen) verstaan
- De KiVa-aanpak (her)kennen en inschatten in hoeverre dit toepasbaar is voor VO.
- Inzicht verkrijgen in de complexiteit van pesten

8

Pesten is ...

... een vorm van agressie waarbij één of meer personen de **intentie** hebben een ander **steeds opnieuw** schade toe te brengen waarbij de **macht ongelijk verdeeld** is; het slachtoffer kan zich meestal **niet verdedigen**

1. Pesten gebeurt steeds opnieuw
2. De pester staat sterker dan het slachtoffer
3. Pesten gebeurt met opzet

Plagen

vs Pesten

Gelijkwaardig

Met humor

Wisselende personen

Af en toe

Machtsverschil

(in leeftijd of in aantal personen)
Kwetsend / beschadigend

Dezelfde personen

Voortdurend / vaak

Pesten is het **systematisch** vertonen van vernederend en intimiderend gedrag van een groep gericht tegen één persoon die **niet (meer) in staat is zichzelf te verdedigen**, met als gevolg dat die persoon buiten de groep wordt gedreven

Vormen van (traditioneel) pesten

- Buitengesloten worden
- Negeren
- Roddelen
- Belachelijk maken
- Uitlachen en uitschelden
- Spullen afpakken of kapot maken
- Achtervolgen en bedreigen, chanteren
- Slaan, schoppen, duwen en porren

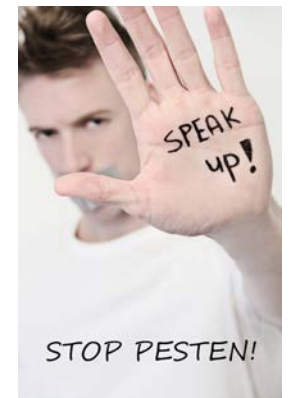

- Meisjes pesten subtieler: *roddelen, een vriendin afpakken, uitsluiten... (meidenvrij)*
- Jongens pesten zichtbaarder: *vechten, duwen, slaan (haantjesgedrag)*

Belangrijk uitgangspunt:

Hoewel we niet allemaal verantwoordelijk zijn voor het feit dat er wordt gepest, zijn we wel allemaal verantwoordelijk voor dat het stopt

Wijze uitspraak t.a.v. Pesten in de groep:

“Uiteindelijk zullen we ons niet de woorden van onze vijanden herinneren, maar het zwijgen van onze vrienden”

(Martin Luther King)

= *Leuk*

KiVa gebruikt de kracht van de groep om problemen op te lossen

- Gerichte **training en begeleiding van docenten**; daadkrachtig rolmodel voor leerlingen
- Gebruiksvriendelijk, gevarieerd en **concreet** materiaal voor leerlingen, leerkrachten en ouders

Doelstellingen van KiVa

- Pesten voorkomen
- Bestaande gevallen van pesten oplossen, aanpakken en terugdringen
- De negatieve gevolgen van pesten verminderen voor alle leerlingen:

Samen maken we er een fijne school van!

www.kivoschool.nl

Preventief: 10 lessen

1. Iedereen verdient respect
2. In de groep
3. Wat is communicatie?
4. Herkennen pesten
5. Verborgene vormen van pesten
6. Gevolgen van pesten
7. Pesten en de groep
8. De groep verzet zich tegen pesten
9. Wat kan ik doen als ik word gepest?
10. KiVa – We doen het samen!

Mogelijkheden voor VO

- ❑ Werk aan de schoolcultuur, KiVa kan leidraad zijn.
- ❑ Benut de kracht van de groep
- ❑ Train de docenten
- ❑ Overweeg KiVa-afspraken en steungroepaanpak.
- ❑ Herstelgericht werken en mediation bieden ook goede mogelijkheden
- ❑ Ook docenten moeten het samen doen.
- ❑ Betrek ouders
- ❑ Als je in de brugklas meteen begint, heb je daar de hele schooltijd plezier van.
- ❑ Formuleer positief: wat wil je wél.
- ❑ Neem het werken aan een positief pedagogisch klimaat op in je profilering
- ❑ Reactie van docent op pesten is essentieel. Hoe ziet die eruit?
- ❑ Werk aan groepsdynamiek.
- ❑ Houd vinger aan de pols op veiligheid.
- ❑ Goede aanpak van pesten is van levensbelang

17

Curatief: Steungroepaanpak

- Steungroep: pesters, meelopers, prosociale kinderen (5-8 kinderen)
- Inventariseren **concrete bijdrage** hoe geholpen kan worden
- **Uitgangspunten**
 - De vervelende gebeurtenissen moeten stoppen
 - We veroordelen of straffen niet
 - **We kijken juist vooruit:** hoe kunnen we ervoor zorgen dat het weer fijn wordt voor iedereen in de klas?
 - **Kinderen zijn verantwoordelijk:** Gezamenlijk lossen we problemen op
- Oplossingsgericht

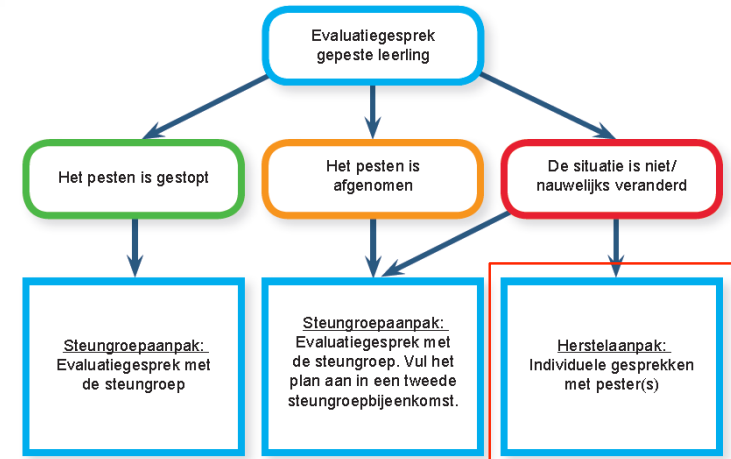

Fragment

- <http://www.uitzendinggemist.nl/afleveringen/1333960>
- 10:50 tot 12:49

Curatief: Pesten oplossen

**Blijf op de hoogte:
www.kivaschool.nl**

Linkje naar de digitale oudergids:
www.kivaschool.nl/ouders

Afsluiting: The power of union

http://www.youtube.com/watch?v=tuE-P9_Dm8U

- De kracht van de groep

